

Sygn. akt VII U 1993/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Danuta Malec

Protokolant: apl. radc. Justyna Fronczak

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2014 r. na rozprawie w W.

sprawy J. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 14 czerwca 2013r., znak: ENP/15/(...)

oddala odwołanie

Sygn. akt: **VII U 1993/13**

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni J. O. w dniu 18 lipca 2013 roku złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentownego z dnia 14 czerwca 2013 roku, znak: ENP/15/(...), dotyczącej przyznania na jej rzecz prawa do emerytury.

W uzasadnieniu odwołująca zakwestionowała wyliczenia organu rentownego w przedmiocie ustalenia wysokości podstawy wymiaru emerytury i wniosła o jej ponowne przeliczenie z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o emeryturę. Stwierdziła, iż wskaźnik ten byłby wyższy, gdyby organ rentowy ustalił podstawę wymiaru składek za okres od 1973 r. do 1982 r. Wskazała również, że od dnia 1 lutego 2011 do dnia 31 października 2011 roku była zatrudniona w (...) sp. z o.o., w związku z czym okres ten również powinien zostać zaliczony do posiadanego przez nią stażu pracy. Wniosła również o zaliczenie do stażu pracy składek na ubezpieczenie społeczne z 1992 r., płaconych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z działów specjalnych, lecz nie jako okresów wyrównawczych, wskazując, że płaciła wówczas podatek dochodowy (k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 sierpnia 2013 roku wniósł o jego oddalenie (k. 5-6 a.s.).

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że odwołująca udokumentowała staż pracy wynoszący 19 lat, 7 miesięcy i 17 dni (z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w (...) sp. z o.o.), w związku z czym przyjął do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat

kalendaryzacyjnych, tj. za okres 1997-2006, jako wariant najkorzystniejszy. W związku z powyższym wskazał, że wysokość podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego wyniosła 11,35%. Odnosząc się natomiast do wniosku odwołującej w przedmiocie zaliczenia do jej stażu pracy składek płaconych w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, podniósł, że przepis art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie będzie miał zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi na wyrażoną w tym przepisie zasadę zaliczania okresów określonych w punktach 1-3, jako okresów składkowych w zakresie niezbędnym do ustalenia prawa do emerytury oraz ustalenia jej wysokości, natomiast odwołująca się nabyła prawo do świadczenia emerytalnego na podstawie art. 24 ww. ustawy

Organ rentowy podniósł, że obliczył podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie w oparciu o art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest przyjął do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. 1997-2006. Wskazał przy tym, że nie mógł dokonać powyższego wyliczenia w oparciu o art. 15 ust. 6 ww. ustawy, zgodnie z którym na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ponieważ odwołująca udokumentowała staż pracy wynoszący łącznie 19 lat, 7 miesięcy i 17 dni.

W piśmie procesowym z dnia 25 września 2013 r. organ rentowy przedstawił szczegółowy wykaz stażu pracy ubezpieczonej, z którego wynika, że wynosi on łącznie 19 lat, 7 miesięcy i 17 dni. Wobec tego, organ rentowy wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc przyjął najkorzystniejszy możliwy wariant tj. przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. za okres 1997-2006. Wskazał także, iż okresy składkowe, które wykazała odwołująca wyniosły:

- zatrudnienie w Urzędzie Gminy R. – 3 miesiące
- zatrudnienie w Sądzie Rejonowym- 4 lata, 6 miesięcy i 25 dni
- zatrudnienie w Krajowej Izbie Gospodarczej – 1 rok, 8 miesięcy i 28 dni
- zatrudnienie w M. – 2 lata, 1 miesiąc, 18 dni
- zatrudnienie w J. – 1 rok, 11 miesięcy i 27 dni
- prowadzenie działalności gospodarczej – 1 rok, 5 miesięcy i 9 dni,
- zatrudnienie w (...) sp. z o.o. – 9 miesięcy,

co daje łącznie 12 lat, 10 miesięcy i 17 dni okresów składkowych.

Podkreślił również, że do ww. okresów został doliczony jako okres uzupełniający okres opłacania składek w KRUS, który wyniósł 6 lat i 9 miesięcy, doliczając do ustalonej wysokości świadczenia kwotę 56,10 zł z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od dnia 1 stycznia 1986 r. do dnia 30 września 1992 r. (pismo procesowe organu rentowego z dnia 25 września 2013 r. k. 20 wraz z załącznikami k. 19-22 a.s.).

Na rozprawie w dniu 8 listopada 2013 r. odwołująca poparła odwołanie i wniosła o zaliczenie do okresów składkowych, a nie uzupełniających, opłacanych przez nią składek do KRUS, a także wniosła o uzupełnienie składek na ubezpieczenie społeczne do października 2010 r. (protokół rozprawy z dnia 8 listopada 2013 r. k. 33 a.s.).

Ustosunkowując się do wniosków odwołującej zgłoszonych na rozprawie w dniu 8 listopada 2013 r., w piśmie z dnia 28 stycznia 2014 r. organ rentowy wskazał, że brak jest podstaw do uwzględnienia przy wyliczeniu wysokości

emerytury jako okresu składkowego, okresu opłacania przez odwołującą składek w KRUS. Wyjaśnił również, po potwierdzeniu opłaconych przez odwołującą składek na ubezpieczenie społeczne do października 2010 r., decyzją z dnia 21 stycznia 2014 r., zmieniając staż pracy oraz podstawę wymiaru świadczenia emerytalnego, ponownie ustalił wysokość emerytury odwołującej (k. 74-75 a.r.).

Na rozprawie w dniu 7 marca 2014 r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska (protokół rozprawy z dnia 7 marca 2014 r. k. 52 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny:

J. O., urodzona w dniu (...), złożyła w dniu 25 lutego 2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę (k. 1-3 a.r.).

W dniu 14 czerwca 2013 r. organ rentowy wydał decyzję, znak: ENP/15/(...), w której przyznał ubezpieczonej emeryturę. Wysokość świadczenia, zgodnie z art. 183 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 20% została obliczona na podstawie art. 53 powołanej ustawy, a w 80% została obliczona na podstawie art. 26. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1997 r. do 2006 r., jako wariant najkorzystniejszy. Jednocześnie organ rentowy ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na poziomie 11,35% oraz wskazał, że do ustalenia wysokości emerytury **uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 12 lat, 10 miesięcy i 17 dni** oraz jako uzupełniające okresy opłacania przez ubezpieczoną składek na ubezpieczenia społeczne rolników w wymiarze 6 lat i 9 miesięcy, łącznie 19 lat, 7 miesięcy i 17 dni. (k. 49-50 a.r.).

W dniu 18 lipca 2013 r. ubezpieczona złożyła do tutejszego Sądu odwołanie wyżej wymienionej decyzji organu rentownego. (k. 2-3 a.s.).

W toku postępowania sądowego organ rentowy wydał kolejną decyzję z dnia 21 stycznia 2014r., w której organ rentowy przeliczył wysokość emerytury odwołującej. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury nadal przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1997 r. do 2006 r., jako wariant najkorzystniejszy i wskaźnik wyliczony z tego okresu ustalił w wysokości wskaźnik 11,35% . Uwzględnił okresy składkowe w wymiarze **13 lat 8 miesięcy i 12 dni** oraz jako uzupełniające okresy opłacania przez ubezpieczoną składek na ubezpieczenia społeczne rolników w wymiarze 6 lat i 9 miesięcy, łącznie 19 lat, 7 miesięcy i 17 dni. (k. 74 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz aktach rentowych odwołującej. Autentyczność zgromadzonych dokumentów przywołanych powyżej, ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie była kwestionowana przez żadną ze stron, dlatego też Sąd Okręgowy uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zważył co następuje:

Odwołanie J. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 14 czerwca 2013 r., znak: ENP/15/(...) nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 183 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2013 albo 2014, wynosi:

- 1) 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

Na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Stosownie zaś do ust. 6 cyt. ustawy na wniosek ubezpieczonego, podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Z kolei z przepisu art. 16 wynika, że przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

W rozpoznawanej sprawie odwołująca J. O. domagała się ustalenia podstawy wymiaru emerytury z wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego należy uznać za uzasadnione, a ustalony przez organ rentowy wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia odwołującej jest najkorzystniejszy, tj. z 10 lat kalendarzowych za okres 1997-2006, ze wskaźnikiem wysokości podstawy 11,35%. Nie było podstaw do uwzględnienia wniosku odwołującej w przedmiocie przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z wybranych 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia, ponieważ **odwołująca nie posiada łącznie 20 lat ubezpieczenia społecznego** w ZUS, gdyż podlegała ubezpieczeniom (społecznemu, emerytalnemu i rentownemu) tylko przez okres 13 lat, 8 miesięcy i 12 dni (okresy składkowe wyliczone ostatecznie w decyzji z dnia 21.01.2014r.). Przy ustaleniu wskaźnika podstawy wymiaru nie są brane pod uwagę okresy uzupełniające z ubezpieczenia rolniczego. Takie okresy są uwzględniane natomiast przy wyliczeniu stażu pracy, wymaganego do uzyskania prawa do świadczenia.

Jak wynika z dokumentów załączonych do akt sprawy ubezpieczona na chwilę wydania zaskarżonej decyzji z 14.06.2013r. udokumentowała łączny staż pracy – okresów składkowych i uzupełniających 19 lat, 7 miesięcy i 17 dni, a w decyzji z 21.01.2014r. już łącznie 20 lat 5 miesięcy 12 dni okresów składkowych i uzupełniających. Jednak, jak wyżej wskazano, nie daje to podstaw do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem okresów uzupełniających i w konsekwencji do wyliczenia wskaźnika mogła zostać przyjęta podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z okresów składkowych i nieskładkowych (nieskładkowych odwołująca nie posiada). Takich okresów składkowych i nieskładkowych wnioskodawczyni nie ma w wymiarze 20 lat.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, **w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.**

W tym miejscu należy wskazać, że odwołująca nabyła prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc brak jest

podstaw do uwzględnienia okresów opłacania ubezpieczenia społecznego rolników jako okresów składkowych. Zgodnie bowiem z treścią cytowanego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184 . Z treści cyt. powyżej przepisu wynika zatem, iż jedynym kryterium niezbędnym do nabycia świadczenia emerytalnego jest osiągnięcie określonego wieku emerytalnego.

W wyroku z dnia 17 stycznia 2014 r. (III AUa 418/13) Sąd Apelacyjny wskazał, że artykuł 10 ust. 1 u.e.r.f.u.s. umożliwia uzyskanie prawa do świadczenia ubezpieczonemu w sytuacji, gdy brak mu okresów składkowych i nieskładkowych określonych przepisami art. 5-7 cytowanej ustawy, zaś możliwe jest ich uzupełnienie przez okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników czy też okres prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w tymże gospodarstwie. W konsekwencji Sąd uznał, że brak jest podstaw prawnych do zaliczenia wnioskodawczyni do stażu pracy okresu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników od dnia 1 stycznia 1992 r. do dnia 30 września 1992 r. przy ustalaniu wysokości świadczenia emerytalnego, z uwagi na wyrażoną w art. 10 ust. 1 pkt. 1 u.e.r.f.u.s. zasadę zaliczania tych okresów wyłącznie w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa do nabycia świadczenia emerytalnego.

Wobec powyższego wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy, tj. z 20 lat nie jest możliwe. Zatem prawidłowo organ rentowy do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczyni przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. z okresu 1997-2006. Tak ustalony wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 11,35%. Jest to najkorzystniejszy wariant dla odwołującej. Dodać też należy, że wskaźnik nie mógł zostać wyliczony z 10 kolejnych lat kalendarzowych z lat 1974 do 1983, gdyż okres ten wykracza poza dwudziestolecie 1993- 2012r., poprzedzające rok złożenia wniosku o emeryturę.

Stosownie do treści art. 56 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10, emerytura ulega zwiększeniu za okres opłacania składek na Fundusz Emerytalny Rolników, Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników i ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników. Zwiększenie to ustala się według zasad wymiaru przewidzianych dla części składkowej w przepisach, o których mowa w ust. 3.

Z kolei z ust. 7 powołanego przepisu wynika, że emerytury, o których mowa w ust. 1-4, wypłaca się z Funduszu, z tym że koszty tych emerytur podlegają odpowiedniej refundacji:

- 1) w części odpowiadającej zwiększeniu o część składkową w wysokości obliczonej zgodnie z ust. 3 i 4 - z funduszu emerytalno-rentowego określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 2) w części odpowiadającej podwyższeniu do kwoty najniższej emerytury - z budżetu państwa.

Z uwagi na powyższe, organ rentowy do ustalonej wysokości świadczenia doliczył kwotę 56,10 zł z tytułu opłacania przez odwołującą składek na ubezpieczenie społeczne rolników za wskazany okres od dnia 1 stycznia 1986 r. do dnia 30 września 1992 r.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia, z przyczyn wskazanych w niniejszym uzasadnieniu.

M.St.